

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/69/2023
Identifikačné číslo spisu:	6118300893
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6118300893.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. spore žalobkyne B. Z., narodenej XX. Q. XXXX, S., O. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Tomášom Čverčkom, Košice, Čajakova 5, proti žalovanému Mesto Košice, Košice, Trieda SNP 48/A, IČO: 00 691 135, o zaplatenie 7 343,28 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 15C/61/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. septembra 2022 sp. zn. 6Co/78/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoinštančný súd“) zo dňa 22. decembra 2021 č.k. 15C/61/2018-455, okrem výroku I., ktorým prvoinštančný súd konanie o zaplatenie 1 502,14 eura s príslušenstvom zastavil tak, že žalobu zamietol (výrok I.); (výrokom II.) odmietol odvolanie proti rozsudku vo výroku I., ktorým súd prvej inštancie konanie o zaplatenie 1 502,14 eura s príslušenstvom zastavil; žalovanému priznal proti žalobkyni podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok III.).

1.2. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplatenia sumy 7 343,28 eura s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Terasa, zapísaných na LV č. XXXXX za obdobie od 02. júla 2016 do 01. júla 2018 a náhrady trov konania. Výkonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXXX v katastrálnom území I., obec: Košice - západ, okres: Košice II, a to parciel registra „C“ č. XXXX/X, o výmere 183 m², druh: trvalé trávne porasty, parcely č. XXXX/XX, o výmere 80 m², druh: zastavané plochy a nádvoria, parcely č. XXXX/XX, o výmere 272 m², druh: zastavané plochy a nádvoria, parcely č. XXXX/XX, o výmere 3604 m², druh: ostatné plochy, parcely č. XXXX/X, o výmere 61 m², druh:

ostatné plochy, parcely č. XXXX/XX, o výmere 822 m², druh: ostatné plochy, v rozsahu 558 m². Žalovaný užíva predmetné parcely od roku 1957, kedy na týchto pozemkoch začal realizovať výsadbu verejnej zelene. Z predloženého LV č. XXXXX vyplynulo, že parcely č. XXXX/XX a č. XXXX/XX, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, sú užívané ako pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba- cestná miestna a účelová komunikácia, parcely č. XXXX/XX a č. XXXX/XX, druh pozemku: ostatné plochy, sú užívané ako okrasná záhrada, uličná a sídlisková zeleň, park a iná funkčná zeleň a lesný pozemok na rekreačné a poľovnícke využívanie, parcela č. XXXX/X, druh pozemku: trvalé trávne porasty, je využívaná ako pozemok, na ktorom sú lúky, lesy a pasienky trvalo porastenými trávami alebo pozemok dočasne nevyužívaný pre trvalý trávny porast, parcela č. XXXX/X a č. XXXX/X, druh pozemku: ostatné plochy, je užívaná ako pozemok, na ktorom sú skaly, svahy, rokliny, výmole, vysoké medze s krovím alebo kamením a iné plochy, ktoré neposkytujú trvalý úžitok, pričom podľa zhodného tvrdenia sporových strán tieto dve parcely tvoria príslušné plochy k zvyšným parcelám evidovaným na LV č. XXXXX. V zmysle strategického dokumentu mesta Košice- MÚSES schváleného uznesením č. 811/2013 Mestským zastupiteľstvom (č.l. 332 spisu) je uvedená lokalita špecifikovaná ako Mestské biocentrum regionálneho významu BC- RM. Odbor výstavby Obvodného národného výboru č. Výst. 2224-a-1985-Bk dňa 15. marca 1985 vydal rozhodnutie o využití územia pre Borovicový háj v lokalite S.d so stanovením podmienok (čl. 438). V rozhodnutí bolo konštatované, že zmena využitia územia vyhovuje obecným technickým požiadavkám na stavbu stanovenou vyhláškou č. 83/1946 Zb.. Z pracovného rokovania ohľadom územného rozhodnutia akcie „Borovicový háj v lokalite Košice- Západ“, konaného dňa 08. marca 1985 na odbore výstavby vyplývajú pripomienky hlavného architekta k predloženému riešeniu sadovníckej úpravy na úrovni VP- pre lokalitu Borovicový háj za Popradskou cestou, stanovisko odboru MHODaP ObNV Košice II a vyjadrenie ZaSP, ktorý uviedol, že v rámci budovania zelene mesta Košíc uvažuje sa s prebudovaním hája nad Popradskou cestou na obvodový park pre Košice. Tento zámer bol zosúladený s generelom zelene mesta Košíc a jeho realizáciu podporuje. Po majetkovo-právnom vysporiadaní a výstavbe parku sa malo zabezpečiť jeho spravovanie a údržba. Na základe hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku zo dňa 10. novembra 1987 prešiel Borovicový háj o rozlohe 11,4245 ha k. ú. Košice- Západ v obstarávacej cene 398.054 Sk zo správy Záhradnícky a sad. podnik mesta Košíc na Záhradnícky a sadový podnik mesta Košice - Správa verejnej zelene Košice. Dôvodom prevodu správy bola úprava Borovicového hája na obvodový park, ktorý ma prevádzať preberajúci. Majetok bol prevedený ku dňu 30. novembru 1987. Dňa 03. mája 2004 na základe Protokolu o prechode vlastníctva, majetkových práv a záväzkov, v zmysle zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (čl. 441) odovzdala Správa mestskej zelene v Košiciach, so sídlom Rastislavova 79, Košice preberajúcemu Mestu Košice, so sídlom Tr. SNP 48/A, Košice nehnuteľnosti, okrem iného Borovicový háj o rozlohe 11,4245 ha, k. ú. S. s prechodom vlastníctva ku dňu účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí k 01. máju 1991. Prílohou č. 7 protokolu bola inventárna a technická karta budovy s názvom Borovicový háj- rozloha 11,4245 ha.

1.3. Prvoinštančný súd z vlastnej rozhodovacej činnosti (napr. rozsudku sp. zn. 16C/52/2016) zistil, že z pracovného rokovania Magistrátu Mesta Košice dňa 30. októbra 1996 vyplynulo, že Borovicový háj vznikol po roku 1960 jeho vysadením s tým, že majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov nebolo vykonané. Vlastníci pozemkov chceli svoje vlastnícke právo realizovať a žiadali, aby územie bolo určené na individuálnu bytovú výstavbu. Z tohto dôvodu ÚHA mesta Košice v r.1993 „navrhol“ zmenu územného plánu z verejnej zelene na zmiešanú funkciu a to občiansku bytovú výstavbu a verejnú zeleň. Mestské zastupiteľstvo však zmenu územného plánu neschválilo. Úrad životného prostredia Košice na základe vyžiadania podkladov ÚHA vydal v marci 1996 stanovisko, v ktorom jednoznačne trval na zachovaní Borovicového hája ako biocentra. Na tomto pracovnom rokovaní všetci dotknutí vlastníci pozemkov žiadali o majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v ich vlastníctve v alternatívach finančného vysporiadania v cene stavebného pozemku, zámeny pozemkov za stavebné pozemky alebo uzavretie nájomných zmlúv na užívanie týchto pozemkov so zachovaním jestvujúcich vlastníckych práv. Listom zo dňa 14. marca 1997, adresovaným riaditeľovi Magistrátu Mesta Košice, žiadal jeden z vlastníkov o poskytnutie informácie, v akom štádiu sa nachádza majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov a aké konkrétne kroky v tejto veci podnikol magistrát. Listom zo dňa 01. apríla 1997 magistrát oznámil, že problematika týkajúca sa riešenia majetkovoprávneho vysporiadania pozemkov v „Borovicovom háji“ po prejednaní na pracovnom rokovaní dňa 30. októbra 1996 bola predmetom

viacerých jednaní, na ktorých však neboli prijaté jednoznačné závery, mali sa však brať do úvahy oprávnené záujmy mesta, t. j. zachovanie Borovicového hája ako biocentra, ako aj záujmy jednotlivých zúčastnených vlastníkov. Z tohto písomného vyjadrenia vyplynulo, že na základe rozhodnutia bývalého Úradu životného prostredia Košice má byť Borovicový háj zachovaný ako biokoridor. Do úvahy preto prichádzal iba návrh na uzatvorenie nájomných vzťahov k pozemkom, vlastníctvo ktorých ostane zachované. Listom zo dňa 13. mája 1997 označeným ako Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v Borovicovom háji tiež oznámil, že v súlade s uznesením Mestského zastupiteľstva, ktoré neschválilo zmenu územného plánu, navrhli vlastníkom pozemkov uzatvorenie nájomných zmlúv (uvedené vyplynulo aj z listinných dôkazov predložených v súdnom konaní vedenom na tunajšom súde pod. sp. zn. 13C/917/1999).

1.4. Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Košice č. 25 o miestnom územnom systéme ekologickej stability účinné dňom 24. novembra 1994 medzi existujúce a navrhované biocentrá v § 3 ods. 3, bod 13 zaradil aj Borovicový háj. Žalovaný sa aj správal ako vlastník verejnej zelene „Borovicový háj“, o čom svedčí aj jeho list zo dňa 15. októbra 2009, číslo A/2009/14990, adresovaný Správe katastra Košice, ktorým žiadal o zápis vecného bremena k niektorým pozemkom v jeho prospech, pričom obsahom tohto práva mala byť povinnosť vlastníkov pozemkov nachádzajúcich sa pod verejnou zeleňou strpieť údržbu a užívanie pozemkov mestom Košice a jeho správcami v rozsahu a spôsobom potrebným na zabezpečenie činnosti pri udržiavaní, ochrane a zveľaďovaní verejnej zelene. Dôvodil, že verejnú zeleň „Borovicový háj“ mu odovzdala Správa mestskej zelene v Košiciach protokolom zo dňa 03. mája 2004. Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Košice č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane verejnej zelene bolo napadnuté protestom prokurátora, nakoľko boli zistené porušenia ustanovení jednotlivých tam špecifikovaných zákonov, v ktorom prokurátor konštatoval, že dochádza k neprípustnému zasahovaniu do výkonu užívacích práv vlastníkov spojených s vlastníckym právom k nehnuteľnostiam. Mesto Košice nedovoľene zasiahlo do vlastníckeho práva fyzických a právnických osôb a v neprípustnej miere určovalo ako majú užívať a disponovať so svojim súkromným majetkom ohľadom údržby a správy verejnej zelene. Ak Mesto chcelo dodržiavať povinnosti upravené v § 4 VZN pri tvorbe, údržbe a správe zelene, nič mu v tom nebránilo, naopak mesto bolo povinné v zmysle § 4 ods. 3, písm. g) zákona o obecnom zriadení zabezpečiť údržbu a správu verejnej zelene, čo nie je nutné riešiť vydaním VZN. Je neprípustné, aby v § 4 VZN zakotvené povinnosti boli platné a záväzné aj pre subjekty odlišné od mesta Košice. Mesto Košice preto prekročilo svoju normotvornú právomoc. Následne bolo toto VZN zrušené uznesením Mestského zastupiteľstva v Košiciach č. 797/2023 na 22. rokovaní dňa 16. decembra 2013. Uznesením Mestského zastupiteľstva v Košiciach č. 811 zo dňa 16. decembra 2013 bol schválený Miestny územný systém ekologickej stability mesta Košice (MÚSES). Z listiny zo dňa 18. marca 2016 označenej ako Pozvánka vyplynulo že dňa 06. apríla 2016 sa malo uskutočniť pracovné rokovanie za účelom začatia procesu tvorby vzájomnej dohody medzi Mestom Košice s vlastníkami, resp. spoluvlastníkmi pozemkov o obojstranne prijateľnom funkčnom využití pozemkov, s cieľom zachovania maximálneho podielu existujúcej vzrastlej zelene na pozemkoch, ako súčasť zelenej infraštruktúry Mesta Košice. Uznesením Mestského zastupiteľstva z XV. zasadnutia zo dňa 24. apríla 2017 pod č. 745 bolo schválené riešenie odkúpenia lokality Borovicový háj s finančným dopadom na rozpočet mesta, so schválením splátkového kalendára rozloženého na niekoľko rokov. Uznesením Mestského zastupiteľstva v Košiciach z XVIII. zasadnutia zo dňa 11. decembra 2017 pod č. 973 bola schválená kúpa pozemkov v lokalite Borovicový háj za kúpnu cenu 69,61 eur/m².

1.5. Vec právne posúdil súd prvej inštancie podľa ustanovení § 1, § 2 ods. 1,2, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1,2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z.z.“), § 151n ods. 1, § 151o, § 128 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), článku 20 ods. 1 vety druhej, ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Konštatoval, že k vyššie uvedeným pozemkom sa vzťahuje zákon č. 66/2009 Z.z. Predmetný zákon totiž rieši usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššie územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov vrátane príľahlej plochy, ktorá svojim umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (§ 1 ods. 1 citovaného zákona). Ostatné typy verejnej zelene sú upravené

v ods. 2 § 1 citovaného zákona. Inak povedané na pozemky žalobkyne sa vzťahuje uvedený zákon, nakoľko sa na nich nachádza verejná zeleň. Rovnako bola splnená druhá podmienka, a to, že daná lokalita prešla do vlastníctva mesta na základe delimitačného protokolu o prechode vlastníctva majetkových práv a záväzkov zo dňa 03. mája 2004 zo správy Mestskej zelene Košice s účinnosťou k 01. máju 1991. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, či žalobkyňi patrí náhrada. Spornou skutočnosťou bolo, či sa jedná o náhradu jednorazovú alebo opakovanú. Poukázal na to, že citovaný zákon nadobudol účinnosť dňa 01. júla 2009 a odvtedy neboli usporiadané majetkové vzťahy Mesta Košice ako oprávneného z vecného bremena so žalobkyňou. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že snahy o usporiadanie týchto vzťahov boli intenzívne vyvíjané ešte pred účinnosťou daného zákona, keď prebiehali viaceré pracovné rokovania, na ktorých sa zúčastňovali aj vlastníci dotknutých pozemkov. Prvotnými návrhmi na vyriešenie situácie bolo finančné vysporiadanie v cene stavebného pozemku. Neskôr sa spôsob úpravy ustálil na uzatváranie nájomných zmlúv, ani k uvedenému však nedošlo, a to ani po zriadení zákonného vecného bremena. Mesto Košice riešilo túto situáciu len s niektorými vlastníckmi, a to odkúpením pozemkov. Uznesením mestského zastupiteľstva z XV. zasadnutia zo dňa 24. apríla 2017 pod č. 745 bolo schválené riešenie odkúpenia lokality Borovicový háj s finančným dopadom na rozpočet mesta so schválením splátkového kalendára rozloženého na niekoľko rokov. Bola schválená kúpa pozemkov v lokalite Borovicový háj na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Košiciach, čo vyplýva z uznesenia z XVIII. zasadnutia zo dňa 11. decembra 2017 pod č. 973. Aj napriek uvedeným skutočnostiam k usporiadaniu vzťahov so žalobkyňou nedošlo. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že mesto naďalej ostáva nečinné a zákon nestanovuje dobu, dokiaľ sa má s vlastníckmi pozemkov vysporiadať. Zákon ani nerieši otázku finančnej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, avšak súdnou praxou daného súdu a Krajského súdu v Košiciach bolo postupne ustálené, že vlastníckvi pozemku patrí opakujúca sa náhrada vo výške obvyklého nájomného. Žalobkyňa síce založila svoj nárok na ustanoveniach o bezdôvodnom obohatení, avšak prvoinštančný súd zdôraznil, že vecné bremeno zaťažilo žalobkyňu zo zákona č. 66/2009 Z.z. a žalovaný je zo zákona oprávneným z tohto vecného bremena, preto nemôže ísť o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Napriek skutočnosti, že žalovaný poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/194/2018 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 v zmysle ktorých prislúcha oprávnenému z vecného bremena jednorazová náhrada a vzniesol námietku premlčania, súd prvej inštancie poukázal na rozdielnosť účelu zákona č. 66/2009 Z.z. a zákona č. 182/1993 Z.z., pričom zásadný rozdiel medzi týmito zákonmi je v tom, že vlastníckvi pozemku pod stavbou podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu len do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území, pričom pozemkové úpravy podľa zákona č. 330/1991 Zb. majú byť konečným spôsobom majetkovo právneho usporiadania pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky podľa osobitných predpisov. Z uvedeného ustanovenia teda vyplýva dočasnosť vzniknutého vecného bremena, na rozdiel od zákona č. 182/1993 Z.z., kde sa jedná o vecné bremeno ako trvalé a konečné riešenie usporiadania majetkovo právnych vzťahov vlastníckvi bytov a nebytových priestorov k pozemku pod danou stavbou. K prezentovanému názoru ohľadne opakovanej náhrady prvoinštančný súd poukázal tiež na to, že je potrebné prihliadnuť na dôsledok, aký táto úprava vyvolala u vlastníka nehnuteľnosti ako osoby z takéhoto vecného bremena povinnej. Nespochybniteľne ho v konečnom dôsledku obmedzuje prípadne úplne vylučuje z užívania nehnuteľnosti, keďže ju nemôže držať, užívať a nakladať a s týmto obmedzovaním, ktoré je v jeho neprospech, nie je spojená žiadna náprava a ani možnosť tento stav zmierniť. Uvedená skutočnosť nastala tak, ako to vyplýva z povahy zákonných vecných bremien bez jeho súhlasu a jej riešenie je ponechané výlučne na vôli subjektu z tohto vecného bremena oprávneného, teda žalovaného.

1.6. Čo sa týka výšky priznanej finančnej náhrady súd prvej inštancie ustálil túto výšku ako obvyklé nájomné, pričom vychádzal zo znaleckých posudkov, ktoré boli v rámci sporu predložené, za nízku považoval hodnotu ročného nájomného, ku ktorej dospel Inštitút súdneho inžinierstva v znaleckom posudku č. 9/2018, ak ustálil výšku ročného nájomného pozemkov na 2,749 eur/m² za rok 2018 a 2,674 eur/m² za rok 2017 a dobu návratnosti použil hodnotu 30 rokov. Naopak za nadhodnotenú považoval sumu určenú znaleckým posudkom č. 15 a znaleckým posudkom č. 37/2018 predloženými žalobkyňou (6,580 eur/m² a 6,484 eur/m²), kde bola stanovená doba návratnosti 15 rokov. Konštatoval, že po čiastočnom späťvzátí žaloby výška ročného nájmu uplatnená žalobkyňou predstavovala sumu

5,234 eur/m², ktorú považoval za primeranú, pričom predmetná výška bola súdmi priznávaná aj v obdobných konaniach, na ktoré poukazovala žalobkyňa. Súd prvej inštancie teda považoval základ nároku za daný, nakoľko užívaním pozemkov žalobkyne, na ktorých sa nachádza inžinierska stavba žalovaného ako aj verejná zeleň a príslušné pozemky, patrí žalobkyni náhrada za nútené obmedzenie jej vlastníckeho práva, pričom výšku nároku ustálil výpočtom tak, že vychádzal zo sumy 5,234 eur za 1 m², čo pri výmere 558 m² predstavuje sumu 2 920,75 eura ročne (5,234 eura x 558 m²) čo za obdobie od 02. júla 2016 do 01. júla 2018 činí sumu 5 841,14 eura (779,17 eura x 2), ktorú sumu je povinný žalovaný zaplatiť žalobkyni, o čom súd rozhodol vo výroku I. tohto rozsudku (správne výroku II. pozn. odvolacieho súdu). O príslušenstve prvoinštančný súd rozhodol podľa ustanovení § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády SR č.87/1995 Z.z. a § 563 Občianskeho zákonníka, pričom uviedol, že žalobkyňa vyzvala žalovaného na plnenie výzvou zo dňa 17. mája 2018 s lehotou na plnenie 3 dni od doručenia, pričom žalovaný výzvu prevzal 17. mája 2018, lehota na plnenie mu uplynula 20. mája 2018 a teda dňom 21. mája 2018 sa dostal do omeškania s plnením. Ku dňu 21. mája 2018 činila základná úroková sadzba ECB 0% zvýšená o päť percentuálnych bodov, preto súd prvej inštancie priznal žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 21. mája 2018 do zaplattenia z priznanej sumy.

1.7. Zároveň s poukazom na § 145 ods. 2 v spojení s § 146 ods. 1 CSP súd prvej inštancie čiastočne zastavil konanie vo výške 1.502,14 eur s príslušenstvom na základe čiastočného späťvzatia žaloby (výrok I.). O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 262 o 1 a § 263 ods. 1 CSP a na základe úspechu v spore priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 60% proti žalovanému. Neúspech žalobkyne spočíval v sume 1.502,14 eur, čo predstavovalo 20% a jej úspech predstavoval suma 5.841,14 eur, čo je 80%. Zároveň súd prvej inštancie nevidel priestor pre aplikáciu § 257 CSP.

2. Odvolací súd v dôvodoch zmeňujúceho rozhodnutia uviedol, že odvolanie žalovaného bolo (čiastočne) dôvodné. V prejednávanom spore neboli splnené podmienky ani na potvrdenie rozsudku, ani na jeho zrušenie, preto odvolací súd rozsudok okrem výroku I. zmenil tak, ako je uvedené vo výroku napadnutého rozhodnutia (§ 388 CSP).

2.1. Podstatou odvolacích námietok žalovaného bolo nesprávne právne posúdenie priznanej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z.z., keď súd prvej inštancie priznal žalobkyni náhradu vo forme opakujúceho plnenia a neposúdil jej nárok ako nárok na jednorazovú náhradu, pričom zároveň neprihliadol na vznesenú námietku premlčania. Odvolací súd ďalej pokračoval, že súd prvej inštancie poukázal na rozdielnosť účelu zákona č. 66/2009 Z.z. a zákona č. 182/1993 Z.z., ktorý aplikoval Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/194/2018 a sp. zn. 8Cdo/17/2019, pričom vychádzal z úvahy, že zásadný rozdiel medzi obidvoma úpravami vecného bremena je v tom, že vlastnícku pozemku pod stavbou podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu len do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území, pričom pozemkové úpravy podľa zákona č. 330/1991 Zb. majú byť konečným spôsobom majetkovoprávneho usporiadania pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky podľa osobitných predpisov, a teda, že z citovaného ustanovenia vyplýva dočasnosť zákonom vzniknutého vecného bremena. Zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v § 23 ods. 4 ukladá vlastníčkovi domu, ktorý nie je vlastníckom pozemku, na ktorom je dom postavený, usporiadať vlastníctvo k pozemku pred prvým prevodom vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru v dome. Vecné bremeno vzniknuté zo zákona č. 182/1993 Z. z. je trvalým a konečným riešením usporiadania majetkovoprávných vzťahov vlastníkov bytov a nebytových priestorov k pozemku pod touto stavbou.

2.2. Vecné bremeno okrem toho, že môže vzniknúť písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, rozhodnutím súdu, môže vzniknúť aj priamo zo zákona (§ 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka). Zákonom zriadené vecné bremeno je vlastnícku povinný rešpektovať v nevyhnutnej miere a v rozsahu a za obmedzenie svojho vlastníckeho práva má právo žiadať náhradu. V prípade vecných bremien zriaďovaných priamo zo zákona ide vo svojej podstate o určitý druh verejnoprávneho obmedzenia vlastníka nehnuteľnosti. Cieľom zákona č. 66/2009 Z.z. je vysporiadať doteraz nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré boli delimitované na obce a

vyššie územné celky v rámci reformy verejnej správy. Zároveň sa upravuje spôsob usporiadania týchto pozemkov. Nesporne z neho vyplýva, že ním upravené vecné bremeno je dočasným, nie definitívnym riešením do času, kedy vlastník stavby vyrieši stav buď zámennou zmluvou alebo pozemkovými úpravami. Zákon č. 66/2009 Z. z. poskytnutie náhrady vlastníkovi pozemku pod stavbou v podobe náhradného pozemku však podmienil ochotou vlastníka stavby na uzavretie zámennej zmluvy a tiež ďalšou podmienkou, ktorou je existencia pozemku vo vlastníctve vlastníka stavby, vhodného na zámenu. Až neuplatnenie uvedeného postupu je dôvodom usporiadania pomerov k pozemku pod stavbou v rámci konania o nariadení pozemkových úprav, pričom osobou oprávnenou požiadať o nariadenie pozemkových úprav je len vlastník stavby, kedy sa má prihladiť na jeho potreby, pričom aj v rámci nariadených pozemkových úprav sa usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou vykoná buď formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode úprav, alebo formou finančnej náhrady, avšak len za kumulatívneho splnenia troch podmienok, ktorými je to, že a/ v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b/ ide o pozemok pod stavbou v maximálnej zákonom ustanovenej alebo nižšej výmere a c/ o usporiadanie formou finančnej náhrady požiada vlastník pozemku.

2.3. Odvolací súd ďalej pokračoval, že pokiaľ zákon č. 66/2009 Z.z. nedáva vlastníkovi pozemku žiadnu možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom zaťaženým zákonným vecným bremenom a ponecháva ich usporiadanie výlučne na dobrej vôli užívateľovi pozemku, úvaha súdu prvej inštancie o neexistencii práva vlastníkov pozemku na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva po dobu vopred neurčiteľnú, nemôže byť v súlade nielen s ustanoveniami Občianskeho zákonníka (§ 123, § 124, § 128 ods. 1), Listinou základných práv a slobôd (čl. 11 ods. 1), ale ani s Ústavou Slovenskej republiky (č. 20 ods. 1). Odvolací súd konštatoval, že zákon č. 66/2009 Z.z. nerieši otázku finančnej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, avšak súdnou praxou bolo postupne ustálené, že vlastníkovi pozemku patrí opakujúca sa (nie jednorazová) náhrada vo výške obvyklého nájomného. Vychádzalo sa z doterajšej rozhodovacej činnosti vyšších súdnych autorít, ktorej základom bol nález ÚS SR PL. ÚS 42/2015 zo dňa 12. októbra 2016, pričom už v rozhodnutí sp. zn. III.ÚS 237/2009 sa ústavný súd priklonil k úvahám o opakovaných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia. V súlade s takto ustálenou súdnou praxou rozhodoval aj Krajský súd v Košiciach (a aj okresné sudy v obvode tohto krajského súdu). Odlišné od doterajšej rozhodovacej praxe sú však závery rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26. augusta 2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. novembra 2020 (na ktoré v tomto spore poukázal žalovaný), v zmysle ktorých náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods.1 zákona č. 66/2009 Z.z. je jednorazová a vzniká tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, t.j. 01. júla 2009, pričom sa premlčuje v lehote 3 rokov. Tieto rozhodnutia vychádzajú z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. apríla 2016 sp. zn. 3Cdo/49/2014 (R 73/2016) a zo dňa 24. marca 2016 sp. zn. 7 Cdo/26/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a konštatovali, že v nich vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. 66/2009 Z.z.. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/17/2019 odvoláva na akceptovanie vyššie uvedenej judikatúry ústavným súdom, napr. v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012 a v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 539/2020 zo dňa 28. októbra 2020, ktorým ústavný súd odmietol sťažnosť proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/194/2018, keď jeho závery nepovažoval za arbitrárne. Aj proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/17/2019 bola podaná ústavná sťažnosť, ktorá bola rozhodnutím ÚS SR sp. zn. III. ÚS 537/2021 zo dňa 30. septembra 2021 odmietnutá pri rešpektovaní princípu subsidiarity, lebo o veci sťažovateľov prebieha konanie pred všeobecnými súdmi, spor nebol právoplatne rozhodnutý. Ohľadne otázky priznávania náhrady za vecné bremeno podľa zák. č. 66/2009 Z.z. rozhodovacia prax dovolacieho súdu bola obohatená o ďalšie rozhodnutia, v ktorých sa preferuje priznanie jednorazovej náhrady; jedná sa o rozhodnutie z 27. októbra 2021 sp. zn. 1Cdo/171/2021 a z 26. januára 2022 sp. zn. 1Cdo/99/2019, ktoré odkazujú v tejto otázke na rozhodnutie sp. zn. 8Cdo/17/2019, teda obe vychádzajú z jednorazovej náhrady.

2.4. Odvolací súd citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2020 sp. zn. 8Cdo/17/2019, už v ktorom poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 26. augusta 2019, sp. zn. 2Cdo/194/2018, v tomto sa najvyšší súd zaoberal aj správnosťou vyriešenia právnej otázky „či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2019 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia" (bod 35) a následne uviedol: „Obdobnú „dovoláciu otázku" už najvyšší súd riešil v rozsudku z 24. marca 2015, sp. zn. 7Cdo/26/2014, ako aj v rozsudku zo 14. apríla 2016, sp. zn. 3Cdo/49/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z.z."). Vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zákone č. 182/1993 Z.z.. Svedčí o tom nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania úprav v príslušnom katastrálnom území. Uvedené ustanovenia označili oprávnenie obcí a vyšších územných celkov držať a užívať pozemky pod stavbami, ktoré sú v ich vlastníctve, ako vecné bremeno a v poznámkach pod čiarou odkazuje na § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka. Ide však o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva, pretože oprávnenie držať a užívať pozemok neprislúcha konkrétnej osobe, ale druho-vo vymedzenému subjektu - obci alebo vyššiemu územnému celku a obmedzenie vlastníckeho práva je odôvodnené verejným záujmom. Stavbami sú predovšetkým cestné komunikácie, materské školy, cintoríny, parky a ďalšie všeobecne prospešné zariadenia, ktoré boli vybudované pred rokom 1989. Zriadenie vecného bremena predstavuje spôsob, ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy k pozemkom vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu a podľa osobitných predpisov prešli na obce a vyššie územné celky. Ide o nedoriešené právne vzťahy z predchádzajúceho spoločenského režimu a zákonodarca prijatím zákona č. 66/2009 Z.z. ustanovil mechanizmy, akými možno usporiadať medzery vo vlastníckych vzťahoch. Tak ako zákon č. 182/1993 Z.z., ani zákon č. 66/2009 Z.z. *expressis verbis* neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd však vo svojom rozhodnutí, sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď zákon č. 182/1993 Z.z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj s právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd už skôr uzavrel, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok (rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/89/2008). I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je primeraná náhrada namieste. Všeobecné súdy vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti plne rešpektujú, že vlastníkom pod stavbami patriacimi obci alebo vyššiemu územnému celku patrí primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena determinovaná proporционаlitou a vyvažovaním hodnoty vlastníckeho práva a hodnoty verejného záujmu (rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 10Co/134/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19Co/198/2014, uznesenie

najvyššieho súdu, sp. zn. 4MCdo 2/2014). Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov".

2.5. Zákon č. 66/2009 Z. z. nerieši formu náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno. V súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky upravuje právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva Občiansky zákonník v § 128 tak, že vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu. Odvolací súd sa priklonil k názoru, že ak zákon č. 66/2009 Z. z. vlastníkovi stavby neurčuje žiadnu lehotu na usporiadanie majetkovoprávných vzťahov k pozemku a nenúti vlastníka stavby podať v konkrétnej lehote návrh na začatie konania o pozemkových úpravách a povinnosť vlastníka strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vlastníkom stavby trvá podľa § 4 ods. 2 až do vykonania pozemkových úprav, patrí vlastníkovi pozemku náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva vo forme opakujúceho sa plnenia za konkrétny časový úsek od obmedzenia vlastníckeho práva až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 a § 3 zákona č. 66/2009 Z. z.. Bolo by nespravodlivé od vlastníka pozemku požadovať, aby po vopred neurčenú dobu trpel obmedzenie svojho vlastníckeho práva, a to bez náhrady alebo za neadekvátnu náhradu. Napriek tomuto názoru odvolací súd pri rozhodovaní v danej veci rešpektoval ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (viď judikát R 71/2018), ktorá je založená na priznávaní jednorazovej náhrady. S prihliadnutím na vývoj rozhodovacej praxe dovolacieho súdu preto odvolací súd konštatoval, že v prípade náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zák. č. 66/2009 Z.z. patrí žalobkyni jednorazová náhrada. Dospel k záveru, že v prejednávanej veci uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP bol naplnený, lebo prvoinštančný súd síce správne aplikoval zákon č. 66/2009 Z.z. na zistený skutkový stav, avšak ho nesprávne vyložil, ak dospel k právnomu záveru, že za nútené obmedzenie vlastníckeho práva prináleží opakovaná náhrada.

2.5. Na základe uvedených skutočností, pri závere o dôvodnosti priznania jednorazovej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva bolo nevyhnutné posúdiť žalovaným vznesenú námietku premlčania. Odvolací súd aplikoval na vec ustanovenia § 100 ods. 1, 2 a § 101 Občianskeho zákonníka a tiež vychádzal z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. apríla 2016, sp. zn. 3Cdo/49/2014, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 8/2016, ktoré rieši nárok na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z., pričom na tento nárok má právo iba pôvodný vlastník pozemku, v súdnom konaní ho môže úspešne uplatniť iba v zákonom stanovenej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť od účinnosti tohto zákona. Aj podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. takisto zo zákona vzniká aj vlastníkovi pozemku povinnosť strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, a to do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia. Vlastníci predmetných pozemkov si mohli uplatniť náhradu za uvedené vecné bremeno, avšak len v zákonom stanovenej lehote, a to do troch rokov (§ 101 Občianskeho zákonníka) od nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. od 1. septembra 2009 (do 01.septembra 2012). Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva žalobou doručenou súdu dňa 02. júla 2018, teda po uplynutí stanovenej lehoty, preto odvolací súd prihliadol na žalovaným vznesenú námietku premlčania, a žalobu žalobkyne v rozsahu 5 841,14 eura s príslušenstvom z dôvodu premlčania zamietol.

2.6. Žalobkyňa sa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného nestotožnila s aplikáciou zákona č. 66/2009 Z.z.

na prejednávany prípad aj keď odvolanie nepodala. Hoci nárok jej bol priznaný iným titulom ako žiadala, mala zo to, že správne jej mal byť priznaný v plnej výške, a to titulom bezdôvodného obohatenia. K právnomu posúdeniu sporu súdom prvej inštancie a k aplikácii zákona č. 66/2009 Z. z. (§ 1 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1) odvolací súd doplnil, že vecne správne postupoval súd prvej inštancie, ak na prejednávany spor aplikoval citovaný zákon. Súd prvej inštancie venoval náležitú pozornosť spôsobu využitia pozemkov evidovaných na LV č. XXXXX, v katastrálnom území I., ktoré sú vo vlastníctve žalobkyne a súčasne sú predmetom sporu. Ustálil, že v prípade parcely č. XXXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, a parcely č. XXXX/XX druh pozemku zastavaná plocha je spôsob využitia pozemku 22 - pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba- cestná, miestna a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasti, pričom parcela č. XXXX/X, druh pozemku trvalé trávne porasty a par. č. XXXX/X, druh pozemku ostatné plochy sú príslušným pozemkom k uvedeným parcelám, uvedené vyplynulo aj zo zhodného prednesu strán sporu. Na uvedené parcely sa preto vzťahuje zákon č. 66/2009 Z.z., nakoľko sa na nich nachádzajú stavby, ktoré vrátane príslušnej plochy prešli vo vlastníctva obce podľa osobitného predpisu. V prípade parcely č. XXXX/XX, druh pozemku ostatné plochy a parcely č. XXXX/XX, druh pozemku ostatné plochy, spôsob ich využitia „29“ prvoinštančný súd zistil, že ide o pozemky, na ktorých sa nachádza okrasná záhrada, uličná a sídlisková zeleň, park a iná funkčná zeleň a lesný pozemok na rekreačné a poľovnícke využívanie, a teda aj na tieto parcely sa vzťahuje citovaný zákon. Z listín tvoriacich obsah súdneho spisu a zo zhodných tvrdení strán sporu vyplynulo, že predmetné parcely žalovaný dlhodobo (od roku 1957) využíva, keď na týchto pozemkoch začal realizovať výsadbu verejnej zelene označovanej ako „Borovicový háj“. Správou národného majetku „Borovicový háj“ bol poverený Záhradnícky a sad. podnik mesta Košíc, ktorý správu ku dňu 30. novembru 1987 odovzdal Záhradníckemu a sad. podniku mesta Košíc - Správa verejnej zelene Košice; uvedené vyplynulo z Hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku zo dňa 10. novembra 1987 (čl. 440). Ku dňu účinnosti zák. č. 138/1991 Zb. právo hospodárenia k predmetnému nehnuteľnému majetku preukázal Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košice, pričom delimitačným protokolom zo dňa 28. júna 1991 tento majetok bol odovzdaný Správe mestskej zelene v Košiciach, ktorá bola zriadená na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva v Košiciach č. 7/B zo dňa 14. mája 1991 ako rozpočtová organizácia mesta; uvedené vyplynulo z protokolu o prechode vlastníctva, majetkových práv a záväzkov, v zmysle zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí zo dňa 03. mája 2004 (čl. 441). Z uvedeného vyplýva, že bola splnená podmienka uvedená v ustanovení § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z., a to, že citovaný zákon sa vzťahuje aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je verejná zeleň, nakoľko táto prešla do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 138/1991 Zb..

2.7. Pokiaľ žalobkyňa s poukazom na protest prokurátora uviedla, že danú lokalitu nemožno označiť ako verejná zeleň, pričom v dôsledku protestu prokurátora bolo zrušené uznesenie č. 2/1991 z 19. decembra 1991 o zakladaní, údržbe a ochrane zelene, odvolací súd poznamenal, že zákon č. 66/2009 Z.z. nedefinuje pojem verejná zeleň. V proteste prokurátora bolo namietané definovanie pojmu verejná zeleň v rámci VZN, pričom však nemožno poprieť fakt, že daná lokalita je zeleňou vo vlastníctve mesta a je prístupnou verejnosti. Jedine zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v ustanovení § 47 ods. 5 špecifikuje pojem verejná zeleň nasledovne: „ustanovenie odseku 4 písm. a) sa nepoužije, ak drevina rastie na území s druhým alebo tretím stupňom ochrany, na cintorínoch, v zastavanom území obce na miestach voľne prístupných verejnosti (ďalej len "verejná zeleň") alebo na ornej pôde ako solitér, stromoradie, skupina stromov alebo súčasť terasy alebo medze", z čoho možno vyvodiť, že daná lokalita spĺňa charakter verejnej zelene. Charakter zelene a miesta voľne prístupného verejnosti ohľadne danej lokality vyplýva aj z dokumentu Miestny územný systém ekologickej stability mesta Košice (ďalej MÚSES). Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES) z r. 2013, ktorý bol schválený uznesením z XXII. rokovania Mestského zastupiteľstva v Košiciach zo 16. decembra 2013 pod č. 811 (čl. 332), patrí medzi dokumentáciu ochrany prírody a krajiny. Pre územie Košíc bol územný systém ekologickej stability na miestnej úrovni po prvýkrát spracovaný ako Lokálny územný systém ekologickej stability mesta Košice (LÚSES) v roku 1992 a na základe spracovaných analýz bolo v rámci aglomerácie Košíc vyčlenených 59 lokálnych biocentier a 135 lokálnych biokoridorov. V roku 2006 bol spracovaný Miestny územný systém ekologickej stability mesta Košice (MÚSES) a v ňom bolo v rámci aglomerácie Košíc vyčlenených 11 biocentier mestskej regionálnej úrovne, 36 biocentier miestnej úrovne, 3

biokoridory mestskej regionálnej úrovne, 118 biokoridorov miestnej úrovne a 44 interakčných prvkov. Prvý Regionálny územný systém ekologickej stability mesta Košice (RÚSES) bol spracovaný v roku 1995 a dokumentácia tohto RÚSES bola s malými úpravami prevzatá aj do Územného plánu veľkého územného celku Košického kraja (ÚPN VÚC), spracovaného v roku 1998 (zmeny a doplnky roku 2004, 2009). RÚSES mesta Košice bol aktualizovaný, súbežne s aktualizáciou LÚSES v roku 2006 a samostatne v roku 2010. Dokumentácia predloženého MÚSES predstavuje aktualizáciu MÚSES mesta Košice z roku 2006, s rešpektovaním vyčlenených biocentier a biokoridorov vyššieho stupňa z aktualizovaných RÚSES mesta Košice z rokov 2006 a 2010 (MÚSES, r. 2013). Z MÚSES vyplývalo, že už od roku 1995 je lokalita Borovicového lesíka nad Popradskou ul. považovaná za biocentrum (str. 88) na mestskej regionálnej úrovni (BC-R (M) str.101 a zároveň súčasť biokoridoru mestského regionálneho významu (BK-R (M) Čičkovský potok - BC-R(M) Borovicový lesík nad Popradskou ul. - BC-R(M) Park na Žriedlovej ul. - BC_R(M) Mestský park - Mlynský náhon - Hornád (str. 113). Z uvedeného vyplýva, že aj keď VZN mesta Košice č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane zelene, ktoré definovalo pojem verejná zeleň, bolo v dôsledku protestu prokurátora zrušené, nemalo to vplyv na zmenu charakteru danej lokality ako verejnej zelene, a nakoľko táto verejná zeleň prešla do vlastníctva mesta podľa osobitného predpisu, boli splnené podmienky pre aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. na prejednávany prípad.

2.8. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, okrem výroku I. v súlade s ustanovením § 388 CSP zmenil tak, že žalobu v prevyšujúcej časti (5.841,14 eur s príslušenstvom) zamietol. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný podal odvolanie aj proti rozsudku vo výroku, ktorým nebolo rozhodnuté v jeho neprospech a v tejto časti nebol oprávnenou osobou na podanie odvolania, odvolací súd odvolanie proti rozsudku vo výroku I. podľa § 386 písm. b)/ CSP odmietol. O nároku na náhradu trov celého konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1,2 CSP v spojení s § 255 ods. 1,2 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Konštatoval, že žalobkyňa bola neúspešná v celom rozsahu, preto jej nárok na náhradu trov konania (na súde prvej inštancie a náhradu trov odvolacieho konania) voči úspešnému žalovanému, ktorému tento nárok voči neúspešnej žalobkyni vznikol v plnom rozsahu.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanoveniami § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP. Navrhovala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3.1. V bode A dovolania (Právna povaha „verejnej zelene“ ako veci v právnom zmysle slova) uviedla, že pre rozhodnutie vo veci bola podstatnou právnou otázkou stanovenia kritérií právnej kvalifikácie „verejná zeleň“ z hľadiska posúdenia tejto kategórie ako predmetu občiansko-právnych vzťahov pre účely výkladu príslušných ustanovení zákona č. 66/2009 Z. z. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietala arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, nakoľko v ňom nie sú uvedené kritéria pre právnu kvalifikáciu objektu Borovicový háj ako stavby, čím odvolací súd znemožnil žalobkyni vyvrátenie toho, že došlo k vytvoreniu takejto stavby a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.2. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka namietala, že sa odvolací súd odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá sa vzťahuje na pravidlá vzťahu stavby/príslušenstva stavby a pozemku, medzi inými uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. augusta 2012 sp. zn. 6Cdo/18/2011 (rozlíšenie súčasti veci a príslušenstva veci), z 27. novembra 2008, sp. zn. 6Obo/178/2007 (vinný dom a vinná pivnica ako vzťah hlavnej veci a príslušenstva), rozsudok z 24. septembra 2014 sp. zn. 10Sžr/174/2013. Podľa názoru žalobkyne uplatnenie zákona č. 66/2009 Z. z. je vylúčené pri kategórii „verejná zeleň“ na objekty, pri ktorých neboli vykonané iné než administratívno-technické jej vyčlenenia bez toho, aby bola inými faktickými úkonmi vytvorená samostatná ako vec majúca povahu stavby/parku. Na vzniku takejto stavby sa okrem iného vyžaduje stavebné alebo iné povolenie, ktorý takúto stavbu individualizuje. Žalobkyňa uviedla, že územie označované ako Borovicový háj nie je stavbou/parkom, ku ktorej by mohol nadobudnúť vlastníctvo žalovaný.

3.2.1. V bode B dovolania (Predpoklady vzniku práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu podľa č. 66/2009 Z. z. pri kategórii „verejná zeleň“) žalobkyňa formulovala právne otázky, ktoré sú podľa jej názoru spôsobilé byť posúdené v rámci dovolacieho konania, a to nasledovne:

1/ „z hľadiska systematického výkladu právnej úpravy týkajúcej sa vzniku práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu je alebo nie je možné na kategóriu „verejná zeleň“ podľa § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. vziať právne závery týkajúce sa zriadenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa zákona č. 182/1993 Z. z.“ Žalobkyňa, vyvodzujúc prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP mala za to, že nie je možné vzťahovať § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. v časti vzniku vecného bremena ex lege na objekt kategórie „verejná zeleň“ bez toho, aby tomu predchádzal zápis príslušného práva obce (mesta) zodpovedajúceho vecnému bremenu v katastri nehnuteľností.

2/ „čo je obsahom práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. pri objektoch spadajúcich pod kategóriu „verejná zeleň“ podľa § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. a teda aké čiastkové oprávnenia vyplývajú z takéhoto práva zodpovedajúceho vecnému právu pre obec (mesto)?“ Žalobkyňa poukazuje na dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla, že nie je možné absorbovať náhradu za vstup verejnosti na pozemok titulom bezdôvodného obohatenia v náhrade za vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Namietala, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal vzťahom bezdôvodného obohatenia a osobitnej náhrady nepriamo plynúcej zo zákona 66/2009 Z. z. a taktiež došlo k porušeniu zásady zákazu denegatio iustitiae tým, že došlo k odopretiu práva žalobcu aby bolo rozhodnuté o nároku, o akom žiadala rozhodnúť, nie o nároku z iného právneho titulu.

3/ „z hľadiska systematického výkladu právnej úpravy týkajúcej sa vzniku práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu je alebo nie je možné na kategóriu „verejná zeleň“ podľa § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. vziať právne závery týkajúce sa vzniku náhrady za zriadenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa zákona č. 182/1993 Z.z.“ Žalobkyňa, vyvodzujúc prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP mala za to, že pri budovách kategórie „verejná zeleň“ nedochádza na základe § 4 ods. 1, ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. k vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zo zákona a ak by tomu aj tak bolo, nemožno v prípade vzniku takéhoto práva zodpovedajúceho vecnému bremenu akceptovať pravidlo o tom, že pre dotknuté subjekty v takomto prípade vznikla jednorazová náhrada momentom účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., ale až momentom zápisu príslušného práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa § 4 ods. 1 cit. zákona v katastri nehnuteľností. Podľa názoru žalobkyne odvolací súd tiež nesprávne právne posúdil námietku premlčania vznesenú žalovaným a teda v prípade, ak by aj vo veci vzniklo právo na jednorazovú náhradu za obmedzujúce opatrenia podľa zákona č. 66/2009 Z. z, tak takéto právo v čase podania žaloby nebolo premlčané.

3.2.2. V bode C dovolania (Vlastnícke právo a jeho prevod k Borovicovému háju) dovolateľka uviedla, že pre rozhodnutie vo veci boli podstatné právne otázky či „1/ nadobudol právny predchodca žalovaného platne vlastnícke právo k Borovicovému háju?“ a či „2/ došlo vo veci k platnému prevodu vlastníckeho práva k Borovicovému háju z právneho predchodcu na žalovaného?“ Poukazujúc na § 420 písm. f) CSP žalobkyňa uviedla, že odvolací súd Borovicový háj ako vec v právnom zmysle nevymedzil a následne úplne opomenul ustáliť moment vzniku vlastníctva k tejto veci na strane právneho predchodcu žalovaného. V súvislosti s postupnosťou krokov, ktorými malo dôjsť k prevodu Borovicového hája zo štátu na žalovaného (zачytených v bode 54 rozsudku odvolacieho súdu) žalobkyňa, vyvodzujúc prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a § 420 písm. f) CSP, formulovala v bode C dovolania ďalšie právne otázky, týkajúce sa: a) správy národného majetku Borovicový háj Záhradníckym a sadovníckym podnikom mesta Košice a právnych predpokladov prechodu vlastníckeho práva tejto veci na obce podľa § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb., b) Hospodárskej zmluvy z 10. novembra 1987, ktorou Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košice odovzdal správu Záhradníckemu a sadovníckemu podniku mesta Košice - správa verejnej zelene ku 30. novembru 1987, c) práva hospodárenia k Borovicovému háju ku dňu účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. Záhradníckym a sadovníckym podnikom mesta Košice, d) Delimitačného protokolu z 28. júna 1991, ktorým bol Záhradníckym a sadovníckym podnikom mesta Košice - správa verejnej zelene Borovicový háj

odovzdaný Správe mestskej zelene v Košiciach, e) Protokolu o prechode vlastníctva, majetkových práv a záväzkov z 03. mája 2004. K otázkam formulovaným v bode C dovolania žalobkyňa uviedla právne posúdenie, na základe ktorého dospela k záveru, že z dôvodu vád v získaní lokality Borovicový háj do správy národného majetku Záhradníckym a sadovníckym podnikom mesta Košice a následných vád prevodu takejto správy národného majetku vrátane vád Hospodárskej zmluvy, neboli na strane žalovaného splnené zákonné predpoklady podľa zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí a teda prípadné vlastníctvo žalovaný k lokalite Borovicový háj nezískal. Z uvedeného dôvodu nemožno na vec § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. aplikovať.

3.2.3. V bode D dovolania (Právne posúdenie Borovicového hája a kategórie „verejná zeleň“ žalobkyňa, vyvodzujúc dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla, že pre rozhodnutie vo veci bola podstatnou právnou otázkou „Ktoré kritériá vedú k zaradeniu určitej budovy/objektu pod právnu kategóriu „verejná zeleň“ podľa § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z.“. Dovolateľka sa stotožnila s odvolacím súdom, že právna kategória „verejnej zelene“ nebola ku dňu účinnosti čl. I zákona č. 66/2009 Z. z. v právnom poriadku definovaná, poukázala však na to, že extenzívny výklad pojmu „verejná zeleň“ je vylúčený (keďže v prípade § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. sa jedná o verejno-právny zásah do základného práva vlastníkov dotknutých pozemkov). Mala za to, že pre účely kvalifikácie určitého objektu ako „verejnej zelene“ nemožno vychádzať z dokumentov, na ktoré poukázal odvolací súd, nakoľko všetky označené dokumenty majú charakter dokumentov vydaných v súvislosti s predpismi na ochranu životného prostredia. Preto právne posúdenie odvolacieho súdu je vo svojich dôsledkoch totožné s tým, že bola umožnená svojvôľa v prospech žalovaného rozhodnúť o tom, kde sa zriadi právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Žalobkyňa v tejto súvislosti vyslovila záver, že za „verejnú zeleň“ podľa § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. možno považovať výhradne stavbu, ktorá je parkom nachádzajúcim sa v bezprostrednej blízkosti centra obce prípadne námestia obce (mesta). V inom prípade by musel s jeho sprístupnením verejnosti súhlasiť vlastník pozemku na to, aby mohol byť považovaný za „verejnú zeleň“ a to najneskôr ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. Nakoľko lokalita Borovicový háj nevykazuje znaky „verejnej zelene“ podľa uvedeného zákona, odvolací súd túto právnu otázku nesprávne právne posúdil, relevantné kritériá „verejnej zelene“ podľa zákona č. 66/2009 Z. z. správne nevymedzil a tieto vo vzťahu k predmetu konania správne neaplikoval. Preto v rámci dovolania podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa namietala, že rozsudok odvolacieho súdu trpí vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti.

3.2.4. V bode E dovolania (Ďalšie právne skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci) žalobkyňa uviedla, že žalovaný žiadnym listinným dôkazom nepreukázal, že Borovicový háj bol už pred rokom 1990 verejnou zeleňou. Práve naopak, žalobkyňa preukázala Protestom prokurátora, že „verejná zeleň“ v lokalite Borovicový háj mala vzniknúť až dňa 19. decembra 1991. Nakoľko do roku 1987 bol Borovicový háj lesom a nie verejnou zeleňou, bolo zámerom Národného výboru mesta Košice (predchodca Mesta Košice) vytvoriť z Borovicového hája Mestskú (vnútromestskú) zeleň - obvodový park. Keďže verejná zeleň bola zavedená až všeobecne záväzným nariadením č. 2/1992 o zakladaní, údržbe a správe zelene, ktoré nadobudlo účinnosť 19. decembra 1991, nemohla táto ku dňu 01. mája 1991 prejsť do vlastníctva obce podľa zákona č. 369/1990 Zb.

4. Podaním z 25. mája 2024 žalobkyňa doplnila svoje dovolanie o vyjadrenie, v ktorom uviedla, že podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. vzniká vecné bremeno len k stavbe, a to povolenaj podľa platných právnych predpisov. Žalobkyňa konštatovala, že žalovaný nepredložil žiadne územné, stavebné ani kolaudačné rozhodnutie, odvolávajú sa na to, že uplynuli skartačné lehoty, čo však neznamená že stavba je povolená. V tomto smere poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. februára 2021 sp. zn. 3Cdo/263/2018, uznesenie veľkého senátu zo 07. októbra 2020 sp. zn. 1Cdo/6/2019, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 127/2010 z 22. júna 2010 a uviedla, že rozhodnutie o umiestnení stavby z 15. marca 1985 nie je opatrené doložkou právoplatnosti. Žalobkyňa zároveň poukázala na odlišné závery rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. augusta 2019 sp. zn. 2Cdo/194/2018 a z 30. novembra 2020 sp. zn. 8 Cdo/17/2019, v zmysle ktorých náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je jednorazová a vzniká tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, t.j. 1. júla

2009, pričom sa premŕčuje v lehote 3 rokov. Žalobkyňa napriek takémuto vývoju rozhodovacej praxe zastáva názor, že je nevyhnutné súbežne rešpektovať aj zásadu právnej istoty. Preto aj keď ohľadne otázky priznávania náhrady za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. vyššie uvedená rozhodovacia prax dovolacieho súdu bola obohatená aj o ďalšie rozhodnutia, v ktorých sa preferuje priznanie jednorazovej náhrady podľa názoru žalobkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky má možnosť sa odkloniť od (v čase jeho rozhodovania existujúcej) ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, aby rešpektoval zásadu právnej istoty, pretože ak súd rozhoduje konkrétny spor, na ktorý mu zákonodarca nedáva žiaden návod, mal by si dotvoriť spravodlivo a racionálne normu na konkrétny prípad za použitia analógie.

5. Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je síce procesne prípustné, ale nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

7. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v

konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákona zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

13. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala, že odvolací súd sa nezaoberal riadne jej tvrdeniami, preto je odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nedostatočné, ďalej namietala nesprávne skutkové a právne závery.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonom zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

15. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

16. V danom prípade k tvrdeniu dovolateľky, že sa odvolací súd nevysporiadal riadne s jej argumentáciou, v dôsledku čoho majú byť jeho závery arbitrárne, dovolací súd uvádza, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne primeraným spôsobom vyjadril k nosným právnym záverom o jednorázovosti poskytnutej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným na základe zákona č. 66/2009 Z.z., vychádzajúc v tomto predovšetkým so záverom zrušujúceho dovolacieho rozhodnutia vo veci sp. zn. 8Cdo/17/2019 a podporne poukazujúc na dovolacie rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/194/2018. V dôvodoch napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia (v bodoch 49. až 52.), ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Na základe uvedeného možno dôjsť k záveru, že vyslovené právne závery odvolacieho súdu nie je možné považovať za celkom zjavne neodôvodnené, arbitrárne, či právne nekonformné. To platí aj vo vzťahu k záverom, akými „zadefinoval“ odvolací súd to, že Borovicový háj má charakter verejnej zelene a prečo. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne, či nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné). Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať

odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

17. Zo zhora uvedeného (pod bodom 16.) je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnila a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd v tomto kontexte ďalej uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Dovolací súd tiež zdôrazňuje, že na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Má však možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V preskúmvanej veci dovolací súd takúto existenciu vady zmatečnosti nezistil.

20. V posudzovanom prípade dovolací súd uzatvára, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou zmatečnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP

21. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. § 421 ods. 1 písm. b) či §

421 ods. 1 písm. c) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

22. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnou (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

23. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

24. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) alebo „zjednotenia rozdielneho rozhodovania“ (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

25. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 1VObd/2/2020 a tiež 1VCdo/2/2022, 8Cdo/278/2019).

26. Dovolací súd posudzujúci prípustnosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 421 ods. 1 CSP v súlade s § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) dospel k záveru, že dovolateľka (uplatňujúca všetky dôvody nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 CSP) nesúhlasila s právnym posúdením otázky, či v danom prípade prislúcha vlastníčkovi pozemku náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. v jednorazovej forme. Namietala, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal vzťahom bezdôvodného obohatenia a osobitnej náhrady nepriamo plynúcej zo zákona č. 66/2009 Z. z.. Žalobkyňa nesúhlasila ani s tým, ako odvolací súd aplikoval pojem „verejnej zelene“ na

zistený skutkový stav, keďže podľa jej presvedčenia žalovaný nepreukázal, že Borovicový háj bol už pred rokom 1990 verejnou zeleňou. A napokon spochybnila aj vlastnícke právo a jeho prevod k Borovicovému háju na žalovaného s poukazom na jednotlivé listiny. Prezentovala názor, v zmysle ktorého nie je možné vzťahovať ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. v časti vzniku vecného bremena ex lege na objekt kategórie „verejná zeď“ bez toho, aby tomu predchádzal zápis príslušného práva obce (mesta) zodpovedajúceho vecnému bremenu v katastri nehnuteľností; tiež lokalita Borovicový háj podľa jej názoru nevykazuje znaky „verejnej zelene“ podľa uvedeného zákona. Odvolací súd túto právnu otázku nesprávne právne posúdil, relevantné kritéria „verejnej zelene“ podľa zákona č. 66/2009 Z. z. správne nevymedzil a tieto vo vzťahu k predmetu konania správne neaplikoval. Žalobkyňa dôvodila, že riešenie vyššie uvedených otázok súdmi nižších inštancií bolo v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) resp. že vyššie uvedeným spôsobom nastolená otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) a napokon argumentoval aj jej rozdielnym riešením najvyšším súdom (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP).

27. Podľa názoru najvyššieho súdu bola nosná právna otázka nastolená v preskúmvanej veci (o jednorázovosti náhrady za vznik vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z.) praxou súdnych autorít už vyriešená, keďže za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať nielen rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor. Z týchto rozhodnutí vyplýva nesprávnosť právneho názoru súdu prvej inštancie, ktorý priznal žalobkyni náhradu vo forme opakujúceho plnenia a neposúdil jej nárok ako nárok na jednorázovú náhradu.

28. Vo veci konajúci senát 8C najvyššieho súdu zistil, že v rozhodnutí z 30. novembra 2019 sp. zn. 8Cdo/17/2019 najvyšší súd riešil otázku, či náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. prislúcha vlastníkovi pozemku v jednorázovej forme alebo ako opakujúce sa plnenie (teda presne tú istú otázku, na vyriešení primárne ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie v aktuálnej veci). V okolnostiach preskúmvanej veci najvyšší súd priblížil pojem vecné bremeno zriadené ex lege ("zákonné" vecné bremeno) vo verejnom záujme, k právnej problematike, ktorej sa už obdobne vyjadril vo viacerých rozhodnutiach týkajúcich sa náhrady za zriadenie vecného bremena v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z. (viď rozsudky z 24. marca 2015, sp. zn. 7Cdo/26/2014 a zo 14. apríla 2016, sp. zn. 3Cdo/49/2014). V spomínanom rozhodnutí najvyšší súd nadviazal na právne závery vyjadrené už skôr, a to v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/194/2019 (napadnutým ústavnou sťažnosťou, ktorú však ústavný súd uznesením z 28. októbra 2020 sp. zn. IV. ÚS 539/2020 odmietol ako zjavne neopodstatnenú) a konštatoval, že tak, ako náhrada za vecné bremeno zriadené podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. má povahu výlučne jednorázového plnenia, nemá povahu opakujúceho sa plnenia ani náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. Právna veta rozhodnutia sp. zn. 8Cdo/17/2019 znie: „Pokiaľ vlastník pozemku nemal k 1. júlu 2009 s obcou, ktorá na jeho pozemku nadobudla vlastníctvo stavby podľa osobitného predpisu (napr. zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v z. n. p.) zmluvne dohodnuté iné právo, vzniklo mu týmto dňom právo na primeranú jednorázovú náhradu za obmedzenie jeho vlastníckych práv vecným bremenom zriadeným podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Na premlčanie tohto práva vlastníka zaťaženého pozemku na takú náhradu sa vzťahovala všeobecná premlčacia doba troch rokov (§ 101 Občianskeho zákonníka), ktorá začala plynúť uvedeným dňom". Obdobné závery najvyšší súd zopakoval aj v rozhodnutiach z 27. októbra 2021 sp. zn. 1Cdo/171/2021, z 26. januára 2022 sp. zn. 1Cdo/99/2019, z 14. decembra 2022 sp. zn. 1Cdo/255/2021, v rozsudku z 30. októbra 2024 sp. zn. 1Cdo/133/2023 a v uznesení z 26. júna 2024 sp. zn. 7Cdo/49/2023.

29. Z doposiaľ uvedeného vyplýva, že rozhodovaciu prax nastolenú rozhodnutiami najvyššieho súdu z 26. augusta 2019 sp. zn. 2Cdo/194/2018 a 30. novembra 2020 sp. zn. 8Cdo/17/2019 a neskôr potvrdenú v ďalších rozhodnutiach možno bezpochyby označiť už za ustálenú súdnu prax najvyššieho súdu (R 71/2018). To, že uznesenie najvyššieho súdu z 26. augusta 2019, sp. zn. 2Cdo/194/2018 nebolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR nie

je z hľadiska toho ako je „zadefinovaná“ ustálená súdna prax najvyššieho súd skutočnosť relevantná. Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov. Dovolací súd uzatvára, že súdmi nižších inštancií riešená nosná právna otázka (s protichodnými právnymi závermi) už bola v minulosti judikaturou najvyššieho súdu vyriešená so závermi, ktoré sa stali súčasťou ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu a od týchto sa odvolací súd pri posudzovaní zisteného skutkového stavu neodklonil, a to vrátane otázky premlčania uplatneného nároku ako jednorazovej náhrady.

30. Pokiaľ ide o dovolateľkou spochybňované závery odvolacieho súd o charaktere územia označovaného ako „Borovicový háj“ ako verejnej zelene a otázku vlastníctva žalovaného k nej dovolací súd uvádza, že k prezentovaným záverom odvolací súd dospel na základe celého radu vykonaných dôkazov, na základe ktorých ustálil konkrétne skutkové zistenia (v bodoch 53. až 59.). Pri absencii legálnej definície pojmu verejnej zelene musel aj podľa dovolacieho súdu pri posudzovaní charakteru „Borovicového háju“ odvolací súd vychádzať v prvom rade zo spôsobu využitia pozemkov žalobkyne, ktorá skutočnosť vyplynula z údajov katastra nehnuteľnosti, ale popritom vzal v úvahu aj ďalšie skutočnosti (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2024 sp. zn. 4Cdo/28/2023). Závery, ku ktorým dospel v danej veci zodpovedajú pravidlám formálnej logiky a dôkazom v spore vykonaným. S poukazom na uvedené najvyšší súd uzatvára, že záver odvolacieho súdu (a rovnako tak aj súdu prvej inštancie), že lokalita „Borovicový háj“ je verejnou zeleňou, vychádzal zo špecifických a konkrétnych skutkových okolností sporu, preto v uvedenom smere považuje otázku vznesenú dovolateľkou o nesprávnom výklade verejnej zelene v danej veci za skutkovú a nie právnu. Pokiaľ ide o žalobkyňou spochybňované vlastníctva žalovaného k „Borovicovému háju“ jej dovolacie námietky boli len v rovine tvrdení/popierania takéhoto vlastníctva resp. iného hodnotenia dôkazov v spore vykonaných a preto neboli pre dovolací súd relevantné. Dovolací súd nespochybňuje, že žalobkyňa je vlastníčkou pozemkov vo vzťahu ku ktorým si uplatňovala žalobou svoj nárok, avšak spôsob ich využitia spadajúci pod režim zákona č. 66/2009 Z.z. takýto nárok vylučuje. Považuje za potrebné tiež zdôrazniť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvej a druhej inštancie, na ktorých je založené napadnuté, ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno odôvodniť spochybnením skutkových záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza.

32. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd žalobkyňou nastolené/položené otázky považoval odvolacím súdom za správne vyriešené, a preto podané dovolanie ako nedôvodné zamietol (§ 448 CSP).

33. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalovaného v dovolacom konaní, ktorému by patril v zmysle uvedenej zásady nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu ale vyplýva, že mu žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli, preto mu nárok na ich náhradu dovolací súd nepriznal.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.